

Det Kgl Justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
- 7 OKT 2008	
SAKSNR.: 20040 8231	
AVD/KONT/BEH: RBA/RBA/HAS	
DOK.NR.: 100	ARKIVKODE: 614.9

Avd.
Presidentens kontor

Deres ref.

Vår ref.
Beredskapsavd/TruNil

Dato
2. oktober 2008

Høringsinnspill til Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret

Innledning

Røde Kors er en av de største frivillige humanitære organisasjonene i Norge. I Norge har Røde Kors 140 000 medlemmer og er organisert i 19 distrikter med totalt 402 lokalforeninger. Røde Kors sine 24 700 frivillige er sentrale i utførelsen av aktivitetene.

På nasjonalt nivå har Røde Kors flere avtaler som regulerer samarbeid og samvirke før og under kriser og katastrofer, herunder intensjonsavtale med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samarbeidsavtale med KS og rammeavtaler med Helsedirektoratet. Disse avtalene er sentrale for å gjøre samfunnet mindre sårbart i krisesituasjoner, og det er derfor positivt at regjeringen nå ønsker å styrke den lokale beredskapen gjennom å gi kommunene en lovbestemt beredskapsplikt.

I tillegg til å være en frivillig organisasjon har Røde Kors også en rolle som humanitær støtteaktør for norske myndigheter i både fredstid og væpnet konflikt. Rollen som støtteaktører innebærer at Røde Kors alltid skal vurdere henvendelser fra norske myndigheter om å utføre humanitære handlinger så lenge dette kan gjøres innenfor de syv Røde Kors prinsippene. Støtteaktørrollen følger av blant annet Genèvekonvensjonene og vedtak på Den internasjonale Røde Kors Konferansen hvor også norske myndigheter er representert. I 1907 ble Norges Røde Kors autorisert av Det Kgl. Forsvarsdepartement som støtteaktør for den militære saniteten i tilfelle krig. Rollen som støtteaktør har aldri vært formalisert i fredstid.

Norges Røde Kors

Post: P.B. 1 Grønland, 0133 OSLO
Besøk: Hausmannsgt. 7
Fakturerings: Norges Røde Kors, Postboks
2967, 7438 Trondheim

Tlf: 22054000
Faks: 22054040
Web: <http://www.redcross.no>
E-post: servicetorget@redcross.no

Bank: 8200 01 76318
Post: 0809 50 90444
Org.nr: NO 864 139 442

Under den Internasjonale Røde Kors-Konferansen i 2007 underskrev norske myndigheter og Røde Kors en gjensidig forpliktelse om at man skal formalisere støtteaktørrollen til Røde Kors i både fredstid og krig i Norge. Dette vil blant annet skje gjennom en kongelig resolusjon som regjeringen nå har til utarbeidelse.

Røde Kors har tidligere støttet forslaget om innføring av kommunal beredskapsplikt, og er nå tilfreds med at det foreligger et konkret lovforslag. Beredskapsplikt lokalt vil øke mulighetene for høyere prioritet og fokus i kommunenes beredskapsarbeid, inklusiv mulighetene for lokale beredskapsavtaler. Røde Kors mener lovpålagt beredskapsarbeid på en positiv måte vil føre til at kommunene tar i bruk lokale ressurser på en ytterligere hensiktsmessig og effektiv måte.

Røde Kors vil i sitt høringsinnspill kommentere lovforslaget på tre områder spesielt:

- Internasjonal katastrofelovgivning
- Kommunal beredskapsplikt
- Sivilforsvaret som statens forsterkningsressurs og rollen som sentral samvirkeaktør

Internasjonal Katastrofelovgivning

Hvert år blir millioner av mennesker rammet av katastrofer. Erfaringer viser at det er viktig å få nødhjelpsutstyret raskt frem til katastrofeområdet. Dette hindres ofte av nasjonale regler og restriksjoner om innførsel av personell og utstyr fra utlandet.

Under den 30. Røde Kors- og Røde Halvmåne-konferansen i november 2007 (Konferansen), vedtok norske myndigheter retningslinjer om hvordan statene kan bedre sine respektive katastrofelovgivninger. Retningslinjene er ikke-bindende og omhandler både mottak og utsendelse av bistand, med særlig fokus på mottakerstatens egne rettslige hindringer for mottak av krisebistand.

Det foreligger i dag ingen samlet oversikt over rettslige hindringer i norsk regelverk og prosedyrer for å motta krisehjelp eller noen plan for å avhjelpe disse manglene. For at Norge skal stå best mulig rustet i tilfelle internasjonale katastrofer anbefaler Røde Kors at det gjøres en vurdering av om lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret i tilstrekkelig grad er tilpasset de retningslinjene som ble vedtatt av Konferansen i november. Røde Kors viser i denne forbindelse til St. meld. nr. 22 hvor det heter at regjeringen har bestemt at alle aktuelle departementer gjennomgår sitt rammeverk for å kartlegge om det foreligger rettslige hindringer for mottak og utsending av bistand.

I St. meld. nr 22 heter det også at i den grad det avdekkes slike rettslige hindringer, vil rammeverket endres for å avhjelpe dette.

Kommunal beredskapsplikt

Ved en kommunal beredskapsplikt som spesielt pålegger kommunene å gjennomføre Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) og utarbeidelse av beredskapsplaner ser Røde Kors muligheter for inkludering av frivillig sektor i det kommunale beredskapsarbeidet i større grad enn tidligere. Dette gjenspeiles også i departementets forslag til lovens formålsbestemmelse hvor sikring av sivilbefolkningen ved uønskede hendelser i krigs- og fredstid står sentralt.

Gjennom Røde Kors sitt mandat og rollen som humanitær støtteaktør for myndighetene anser Røde Kors det som naturlig at Røde Kors inkluderes i det kommunale beredskapsarbeidet, både i planarbeid og operasjonelt. Røde Kors mener derfor at det innenfor lovforslaget om kommunal beredskapsplikt bør presiseres at samarbeidet med Røde Kors lokalt skal formaliseres der det er mulig gjennom inkludering i kommunale beredskapsavtaler. Samarbeidet må således ta utgangspunkt i aktiviteter i forkant, under og etter krisesituasjoner, og slik sikre god og effektiv ressursutnyttelse basert på kommunens ansvar og behov for å sikre innbyggerne. Kommunenes beredskapsplaner bør derfor gjenspeile samarbeidet med Røde Kors gjennom definering av type støtte og ressurser. Et formalisert samarbeid vil også gi en større grad av forutsigbarhet og påvirke Røde Kors positivt i forhold til motivasjon, nyrekruttering og kompetanse-/utvikling. Dette er forhold som også er viet oppmerksomhet i St.mld.nr 22 hvor det påpekes viktigheten av det gis utfordrende oppgaver som appellerer til de frivillige, og at de frivillige organisasjonene har et tilstrekkelig antall kompetente medlemmer.

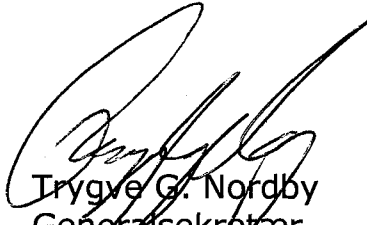
Sivilforsvaret som statens forsterkningsressurs og rollen som sentral samvirkeaktør

Røde Kors oppfatter at det gjennom lovens formålsbestemmelse ligger en stadfesting av Sivilforsvaret som statens forsterkningsressurs. Til lovforslaget – slik Røde Kors tolker det – ligger det også en sterk presisering av Sivilforsvarets rolle som sentral samvirkeaktør, herunder initiativ og oppfølging av samarbeid med nødetater, kommuner, Fylkesmenn, militære myndigheter, frivillige organisasjoner og andre. Røde Kors er, som nevnt i innledningen landsdekkende med sine 402 lokalforeninger. Røde Kors mener det er viktig de lokale myndighetene trekker opp grensene for hvilke aktører som skal gjøre hva i ulike krisesituasjoner, og under ulike oppdrag basert på ulike aktører sin tilstedeværelse og lokale ressurser.

Avslutningsvis ønsker Røde Kors å knytte noen kommentarer til Sivilforsvarets myndigheter og muligheter for påvirkning og styrking av kommunalt beredskapsarbeid. Årlig gjennomfører Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) en kommuneundersøkelse som viser status for samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunene. Røde Kors ser det som naturlig at kommuneundersøkelsen gjenspeiler intensjonene og påleggene i Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret, herunder samarbeid og samvirke mellom private og offentlige aktører samt frivillige organisasjoner.

Med vennlig hilsen,

Linda M Paulsen
Linda Motrøen Paulsen
Visepresident

Trygve G. Nordby
Generalsekretær